

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821201640
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8821201640.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Andreja Radomského, v právnej veci navrhovateľky - dcéra: R. A., N.. XX.X.XXXX, A. C. XXX/X, S.Š. N. C., voči osobe povinnej z platenia výživného - matka: Š. A., N.. XX.X.XXXX, A. C. XXX/X, S. N. C., o určenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10Pc/14/2021-104 zo dňa 08.02.2022 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala, aby súd zaviazal matku prispievať jej ako plnoletej na výživné sumou 220 eur mesačne.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd návrh z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov konania n e m á právo na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie súd právne zdôvodnil ust. § 62 ods. 1 až 5, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 prvá a druhá veta zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 52, § 55, § 57, § 156 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

4. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že navrhovateľka je dcérou povinnej z platenia výživného. Bývala u svojej matky po rozvode jej rodičov, ktorý prebehol, keď bola vo veku XX rokov, z dôvodu konfliktov s novým partnerom matky sa zdržiavala v spoločnej domácnosti s matkou pomenej, v období november 2021 až február 2022 sa tam nezdržiavala vôbec. Jej matka má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči jej XX-ročnej sestre, ktorá študuje na K. M. K.. V spoločnej domácnosti žila so spomínanou XX-ročnou sestrou a svojím starým otcom a matkou. Matka jej riadne prispievala ako osobnou starostlivosťou pri spoločnom bývaní, tak aj financovaním jej štúdia, platením

školného na vysokých školách, na ktorých doposiaľ študovala. Z dôvodu jej správania sa k matke, zrejme z dôvodu ako uviedla dcéra, jej konfliktov s novým partnerom matky, jej matka prestala prispievať. Počas spolužitia v spoločnej domácnosti ale navrhovateľka v zásade žiadnym spôsobom do spoločnej domácnosti neprispievala, a to ako finančne, tak ani materiálne, resp. osobnou pomocou v domácnosti. Navrhovateľka absolvovala štúdiá na troch vysokých školách, pričom doposiaľ ani jednu z nich riadne neukončila. Momentálne študuje na tretej vysokej škole B.Y. W., pričom opakuje F. ročník tohto spolu trojročného bakalárskeho štúdia. Rozsudkom súdu z 02.07.2020 bol zaviazaný jej otec P. A. platiť jej výživné v sume 170 eur mesačne. Navrhovateľka popri štúdiu brigáduje v rámci svojich možností a schopností. V kontexte podaného návrhu sa súdu prvej inštancie kľúčovo javila otázka schopnosti navrhovateľky samostatne sa živiť. Dňa 19.09.2021 navrhovateľka dovŕšila vek XX rokov, čo je spravidla hranica, do ktorej sa priznáva výživné plnoletých detí a od ktorej hranice sa dieťa považuje za schopné samostatne sa živiť aj ak študuje v dennej forme štúdia. Súd prvej inštancie ustálil, že navrhovateľkou deklarované snahy o ukončenie vysokoškolského štúdia sa javia byť viac-menej účelové a javia sa byť skôr snahami o predĺženie si „študentského“, do značnej miery ľahkovážneho života bez reálnej snahy dokončiť alebo získať reálne vysokoškolské vzdelanie, a to na úkor svojich rodičov. Svedčí o tom to, že navrhovateľka už študuje tretiu vysokú školu, pričom prvé dve vysoké školy cca po roku od ich začatia predčasne ukončila. Súd prvej inštancie uzavrel, že odôvodnené potreby navrhovateľky a jej výdavky a oprávnené výdavky povinnej matky neodvodňujú priznať navrhovateľke voči nej výživné. Do momentu, kým boli vzťahy s matkou nenarušené, navrhovateľka žila v spoločnej domácnosti, kedy sa matka osobnou starostlivosťou o navrhovateľku starala. Preto dôvod pre priznanie výživného do vtedy ani nebol daný. Okrem reálnej osobnej starostlivosti matky o dcéru - navrhovateľku, jej matka aj riadne platila školné, čo preukázala výpismi z účtu doloženými do súdneho konania. Nedá sa ale, ako navrhovateľka matke vyčíta, pričítať na ťarchu matky to, že si napríklad zabezpečila masážne kreslo a podobné statky. Nie je povinnosťou matky čakať (z pohľadu navrhovateľky možno aj donekonečna), kedy nejakú vysokú školu reálne skončí. Okrem toho, nedá sa matke prečítať na ťarchu, že by sa o navrhovateľku nestarala. Navrhovateľka u nej býva. To, že reálne u nej nejakú dobu nežila alebo nežije (november 2021 až február 2022), je v zásade dôvodom na strane samotnej navrhovateľky, zrejme z dôvodu uvedených nezhôd s matkou. Ďalší výdavok matky, a to zakúpenie kotla a jeho zapojenie v sume 3.050,40 eur súd prvej inštancie nemohol považovať za nie nevyhnutný výdavok matky. Kotol je nevyhnutným výdavkom na zabezpečenie tepla v zimnom období. Rovnako ako matka uviedla, platí výživné a stará sa o ďalšiu, síce plnoletú dcéru (XX rokov), ktorá študuje v dennej forme. Ale ako matka uviedla, táto druhá dcéra nielen že riadne finančne prispieva do domácnosti, ale prispieva aj svojou osobnou starostlivosťou (domáce práce atď.). Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie návrh v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania navrhovateľky a vyjadrení k odvolaniu

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Namietala, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru a že na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhovateľka sa nestotožnila ani so záverom súdu prvej inštancie, čo sa týka dištančného štúdia. Okrem jej subjektívneho prežívania a pripravenosti z dištančného štúdia, poukázala na skúsenosti svojich spolužiakov, ktorí hodnotili on-line štúdium za rovnako náročné, no hlavne na objektívne a verejnosti dostupné prieskumy, ktoré dokazujú negatívny vplyv distančnej formy výučby, na kvalitu vzdelávania a dopadu na vedomosti študentov. Navrhovateľka zásadne odmieta výrok súdu, že jej tvrdenia sú účelové, že si viac-menej chce predĺžiť „študentský, ľahkovážny život“. O jej snahe a záujme o štúdium vypovedajú aj výrazne pozitívne hodnotenia a spätná väzba od pracovníkov a mentorov z praxí v organizáciách. Navrhovateľka je v súčasnosti študentkou denného prezenčného štúdia na M. E., ktorá patrí pod E. C. H. L. W. M. Y.. Tieto školy sú prepojené z dôvodu akreditácie a získania titulu Bc (bakalár). Ďalej poukázala na to, že napriek neblahým podmienkam doma a vzťahovým konfliktom, dokázala v súčasnosti úspešne absolvovať 12 predmetov. Predmet sociálna politika je náročný a nie len z jej subjektívneho hľadiska, keďže aj viacerí študenti kvôli tomuto predmetu opakujú ročník v priebehu rokov štúdia. Poukázala aj na svoj zhoršený zdravotný stav počas štúdia na prvej vysokej škole a tiež aj na rozvod rodičov v období jej nástupu na vysokú školu. Navrhovateľka napriek zlyhaniu aj z jej strany aktívne na sebe pracuje a chce doštudovať. Nástupom do C. ročníka v septembri 2022, školský rok 2022/2023, budú jej príjmy z brigád oveľa nižšie, nakoľko jej pribudnú povinnosti v škole, vrátane povinnej praxe, a preto nebude mať voľný čas v takom rozsahu, aby mohla pracovať ako brigádnik popri štúdiu ako doposiaľ, nebude mať dostatočný príjem na úhradu nákladov na každodenné

potreby, školné, popri praxi, obsahu štúdia, príprave na štátnice a písaní bakalárskej práce (BP+AP), preto z týchto dôvodov by nemohla pokračovať v štúdiu. Do týchto nákladov navrhovateľka nepočíta náklady na relax alebo kultúrne vyžitie, ktoré obmedzila na minimum, aby dokázala finančne fungovať. Navrhovateľka žije skromne a zodpovedne, avšak nie je schopná sama sa živiť. Navrhovateľka sa v odbore B. W. našla a má všetky predpoklady pre úspešné ukončenie štúdia. Štúdiom ju baví, aj povinná prax, práca po ukončení štúdia by bola zdrojom jej výživy a životného zamerania, nakoľko má pre uvedené zameranie všetky schopnosti. Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu navrhovateľky sa vyjadrila matka. Uviedla, že jej dcére ide len o financie, vzťahy v rodine sú aj v dôsledku jej správania narušené. Matka sa snažila o nápravu, no navrhovateľka sa nesnaží zmeniť. Zdôraznila, že navrhovateľka je jej dcéra, jej dieťa, ktoré ľúbi, ale vzťah nemôže byť jednostranný, aby len jeden dával a podporoval a druhý preto neurobil nič. Od navrhovateľky nežiada finančný príspevok na domácnosť, či bývanie, len to, aby jej pomohla v domácnosti, najmä upratala svoju izbu alebo v záhrade, nakoľko ona sama už toľko nevládze, ani fyzicky, ani finančne. Tiež má mnohé zdravotné problémy. Od decembra 2021 až do septembra bola navrhovateľka doma, nemala ani brigády a nič doma nepomohla. Pokiaľ navrhovateľka zmení svoje správanie a postoj k matke, matka nebude mať problém ju podporiť.

7. K vyjadreniu povinnej matky zaslala repliku navrhovateľka. Má za to, že ju vydiera prostredníctvom financií, chce ju donútiť, aby akceptovala jej partnera, a to aj napriek jeho nevhodnému správaniu. Matka nemá záujem o zmenu vzťahov v rodine, nie je možná s ňou rozumná komunikácia, preto ju navrhovateľka obmedzila. Má za to, že vyživovacia povinnosť odporkyne trvá, je študentkou dennej formy VŠ štúdia a svojim štúdiom si zvyšuje kvalifikáciu a možnosti sa reálne uplatniť v ďalšom živote. Zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

9. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol návrh navrhovateľky ako plnoletého dieťaťa na určenie vyživovacej povinnosti zo strany povinnej z platenia výživného - jej matky vo výške 220 eur.

10. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky navrhovateľky je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie návrh zamietol (výrok I.) a rozhodol o trovách konania (výrok II.).

11. Vo vzťahu k odvolacím námietkam navrhovateľky, odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by nemal súhlasíť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku, preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty navrhovateľky v odvolaní.

13. Odvolací súd považuje za potrebné konštatovať, že medzi jednotlivými druhmi vyživovacej povinnosti má vyživovacia povinnosť rodičov k deťom významné postavenie. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve alebo nie. Z hľadiska posúdenia zániku vyživovacej povinnosti najčastejšia je situácia, keď dieťa získa pravidelný príjem, napríklad zo závislej činnosti, podnikateľskej činnosti alebo inak. Prax súdov v súvislosti so zánikom výživného vyvodila záver, že pre nadobudnutie schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa a z tohto hľadiska nepovažovala za relevantné napríklad ďalšie štúdium na vysokej škole, ktoré nie je riadnym pokračovaním v štúdiu. Dieťa totiž môže získať ukončením jedného štúdia predpoklady na výkon povolania. Je však nepochybné, že je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu. Je povinnosťou súdu skúmať, okrem iného, či nedochádza k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci (nezáujem sa zamestnať hoci aj na čiastočný úväzok alebo prijať brigádnicú prácu). Rovnako je potrebné, aby konajúci zohľadnil aj kritérium dobrých mravov, avšak iba v prípade plnoletých detí.

14. V prípade navrhovateľky bolo z vykonaného dokazovania jednoznačne preukázané, že navrhovateľka je študentkou v poradí už tretej vysokej školy. Na prvej vysokej škole (P. L. M. A.) začala študovať v roku 2016, túto však ukončila dobrovoľne, bez dosiahnutia titulu, nakoľko ju táto škola nebavila a mala zdravotné problémy. Druhú vysokú školu (Q. P. V. M. Y.) začala navštevovať v rokoch 2019 až 2020, aj toto štúdium ukončila dobrovoľne, nakoľko ho nezvládala. Treťou vysokou školou je B. W. M. Y., momentálne sa nachádza v druhom ročníku bakalárskeho štúdia, ktorý prvýkrát opakuje.

15. V kontexte uvedeného je zrejmé, že navrhovateľka po skončení strednej školy nastúpila na prvú vysokú školu v roku 2016, pričom do dnešného dňa, t.j. šk. rok 2022/2023 sa jej nepodarilo ukončiť žiadne štúdium na vysokej škole aspoň v bakalárskom stupni. Navrhovateľka ako dôvody svojho neúspechu uvádzala náročnosť štúdia, zlé rodinné zázemie, rozvod rodičov, hádky v rodine, zdravotné problémy a pod. Pravdou však je, že navrhovateľka si sama dobrovoľne zvolila svoje študijné odbory, pričom prvé dve vysoké školy dobrovoľne ukončila z dôvodu, že ju štúdium nebavilo alebo bolo pre ňu náročné. Skutočnosť, že navrhovateľka si pravdepodobne nedostatočne zvažila vhodnosť ňou zvolených odborov, nemôže byť na ťarchu matky, ktorá sa o navrhovateľku celý život stará a robí tak aj po rozvode jej manželstva až do súčasnosti, pričom si súčasne plní svoju vyživovaciu povinnosť aj vo vzťahu k svojej druhej plnoletej dcére, sestre navrhovateľky.

16. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že matka sa o svoju dcéru riadne starala, navrhovateľka bývala v spoločnej domácnosti s matkou, táto jej po celú dobu prispievala na jej štúdia, pričom svoju finančnú podporu ukončila až v dôsledku hádok s navrhovateľkou a naštrbených vzťahov. Na výživu navrhovateľky pravidelne prispieva aj otec navrhovateľky sumou 170 eur mesačne.

17. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že matka opakovane v priebehu konania uvádzala, že svoju dcéru je ochotná aj naďalej finančne podporovať, a to aj napriek tomu, že navrhovateľka má XX rokov a študuje už na tretej vysokej škole, jediné, čo žiada je, aby si jej XX-ročná dcéra upratovala svoju izbu a pomohla jej s domácimi prácami, nakoľko matka má tiež zdravotné problémy a nevládze zastať všetky domáce práce sama. Tvrdenia, že vzťah medzi navrhovateľkou a matkou je naštrbený, neboli sporné, obe strany to potvrdili, napokon, bolo to poznať aj z vyjadrení navrhovateľky vo vzťahu k výdavkom matky, ktorá mala podľa nej s kúpou masážneho kresla počkať, kým navrhovateľka neukončí vzdelanie. V tomto ohľade odvolací súd zdôrazňuje, že navrhovateľka štúdium na vysokej škole začala v roku 2016, pričom do dnešného dňa sa jej za 6 rokov nepodarilo úspešne absolvovať bakalárske štúdium v žiadnom z ňou vybraných odborov. Požiadavka navrhovateľky, ktorej musí byť známy zdravotný stav jej matky, sa tak v kontexte uvedených skutočností javí ako neadekvátne a aj sebecká. Odvolací súd súčasne upriamuje pozornosť na to, že v časoch, kedy navrhovateľka ukončila štúdium na jednej vysokej škole a kým začala na ďalšej, boli rôzne časové úseky, počas ktorých mohla pracovať nielen brigádnicky, nakoľko v tom danom období nebola študentkou vysokej školy a mohla teda svoj voľný čas venovať práci a vytváraniu si finančnej rezervy na neskoršie obdobie, keďže vedela, že v štúdiu na ďalšej vysokej škole má v pláne ďalej pokračovať.

18. Tvrdenia navrhovateľky o tom ako nechce svoje vzdelanie zahodiť, aby bola schopná sa v budúcnosti o svojich rodičov postarať, keď to budú potrebovať, vyznieva pre odvolací súd mimoriadne prekvapujúco a zarážajúco, nakoľko je zrejmé, že matka odmieta navrhovateľku ďalej finančne podporovať z dôvodu vzájomných nezhôd, ktoré súvisia jednak s partnerským vzťahom matky, ale aj skutočnosťou, že navrhovateľka odmietala matke pomáhať s domácimi prácami, a to dokonca aj v čase, kedy bývala v spoločnej domácnosti s matkou a bola to teda aj jej domácnosť. Požiadavky matky, aby jej dospelá dcéra vo veku XX rokov pomáhala v domácnosti, aspoň si upratovala svoju izbu, svoju matku rešpektovala a prejavovala jej úctu, by podľa odvolacieho súdu mali byť samozrejmosťou, bez ohľadu na skutočnosť, či je plnoletému dieťaťu poskytovaná finančná podpora alebo nie.

19. V kontexte uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že určenie vyživovacej povinnosti matky vo vzťahu k navrhovateľke by za vyššie popísaných skutočností bolo v rozpore s dobrými mravmi. Navyše, vyššie popísaný spôsob štúdia navrhovateľky podľa odvolacieho súdu nie je možné považovať za sústavnú prípravu na budúce povolanie. Čo sa týka možnosti a schopnosti navrhovateľky sa samostatne živiť, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožňuje.

20. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

21. O trovách odvolacieho konania, rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov nepriznal.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).